

Sygn. akt I C 647/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Słoń

Protokolant: asystent sędziego Joanna Kulik

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 r. w Aleksandrowie Kujawskim

na rozprawie

sprawy z powództwa B. Z.

przeciwko (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 października 2015 roku powód B. Z. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim z dnia 3 września 2008 roku w sprawie I C 37/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 12 kwietnia 2010 roku oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania.

Powód wniósł również o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa sygn. akt Km 323593/15.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż pozwany (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. dnia 3 września 2008 roku uzyskał wyrok nakazujący zapłatę kwoty 2.871,39 zł. Dług powstał w 1998 roku i do dnia orzeczenia wierzyciel nie kontaktował się z nim, nie informował go również, że dług został sprzedany. Zgodnie z art. 117 kc roszczenia o zwrot kredytu przedawniają się z upływem 3 lat od dnia wymagalności. Jest to zatem wierzytelność przedawniona, zatem (...) nie ma prawa domagać się od niego zapłaty tejże kwoty (pozew k.2).

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2015 roku Sąd oddalił wniosek o zabezpieczenie roszczenia (k.4).

Na rozprawie powód podtrzymał swoje stanowisko procesowe. Pozwany w żaden sposób nie ustosunkował się do pozwu, ani też nie stawiał się na rozprawę.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 3 września 2008 roku w sprawie I C upr 37/08 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim w punkcie pierwszym orzeczenia zasądził od pozwanego B. Z. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. (dalej powoływany jako (...)) kwotę 2.871,39 zł wraz z

ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w punkcie drugim orzeczenia zasądził zaś od B. Z. na rzecz (...) kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (bezsporne – wyrok k. 41 akt I Cupr 37/08).

W toku całego postępowania przed Sądem Rejonowym B. Z. nie podnosił zarzutu przedawnienia roszczenia (bezsporne – sprzeciw k. 29-30, oświadczenie na rozprawie k.40 akt I Cupr 37/08)

B. Z. wniósł o sporządzenie uzasadnienia powyższego judykatu. Sąd sporządził uzasadnienie, z którego wynikało, iż podstawą zapadłego rozstrzygnięcia był fakt nieudowodnienia przez B. Z., iż spłacił kredyt, z którego wynikało dochodzone roszczenie, jak również nie zdołał skutecznie podważyć umowy cesji wierzytelności, na mocy której (...) nabyła wierzytelność od L. Bank. Sąd Rejonowy wobec nie podniesienia zarzutu przedawnienia nie czynił go przedmiotem swych rozważań (bezsporne – uzasadnienie k. 47-48 akt I Cupr 37/08).

Wobec braku wniesienia odwołania od powyższego wyroku przez B. Z. orzeczenie uprawomocniło się dnia 16 października 2008 roku (bezsporne – stwierdzenie prawomocności k.41 akt I Cupr 37/08).

Dnia 12 kwietnia 2010 roku wyrokowi nadano klauzulę wykonalności (bezsporne k. 5 akt sprawy Km 323593/15).

Dnia 15 września 2015 roku do Komornika Sądowego Rejonowym dla Miasta W. M. P. wpłynął wniosek (...) o wszczęcie egzekucji przeciwko B. Z. w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy (bezsporne – wniosek k.1 akt Km 323593/15, oryginał tyt.wyk. w aktach podręcznych Komornika – notatka urzędowa k. 27).

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny. Sąd ustalił przedmiotowy stan faktyczny w oparciu o niekwestionowane dokumenty, których wiarygodność i rzetelność nie była kwestionowana przez strony nie budziła też wątpliwości Sądu. Z dokumentami w pełni korelowały bezsporne informacyjne wyjaśnienia B. Z..

W niniejszej sprawie spór sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii, czy w tak ustalonym stanie faktycznym powód B. Z. może skutecznie żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu z dnia 3 września 2008 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na tej podstawie, iż dochodzone tymże wyrokiem świadczenie jest przedawnione, albowiem dług powstał w 1998 roku, a zatem był przedawniony w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim dnia 3 września 2008 roku.

Już w tym miejscu podnieść należało dwie kwestie proceduralne. Po pierwsze wskazać należy, iż Sąd podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1995 roku (III CZP 173/95), iż powód może skutecznie złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku zaocznego oddalającego powództwo po ogłoszeniu tego wyroku, a przed jego doręczeniem. Po drugie zaś, iż w niniejszej sprawie ponieważ pozwany nie stawił się na rozprawę, ani też w żaden sposób nie zajął stanowiska w sprawie należało wydać wyrok zaoczny (art. 339§1 i 2 kpc).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powód wniósł powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, a więc oczywistym jest, iż w niniejszej sprawie nie mogą znaleźć zastosowania podstawy z powyżej wskazanego punktu pierwszego, albowiem ma on zastosowanie jedynie do tytułów egzekucyjnych niebędących orzeczeniami sądu, np. bankowych tytułów egzekucyjnych. Sprawy nie dotyczy też powyżej wskazany punkt 3 art. 840§1 kpc.

Szersze rozważania poczynić zatem należało, co do dyspozycji pkt 2 art. 840§1 kpc.

Powód domaga się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku z dnia 3 września 2008 roku dlatego, że w chwili kiedy (...) domagała się od niego tego świadczenia, to ono było już przedawnione (k.19v).

Jak już wskazano zgodnie z art. 840§1 pkt 2 kpc można żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia Sądu, ale na podstawie okoliczności, które powstały po wydaniu orzeczenia, a nie przed. Ustawodawca w sposób jednoznaczny wskazuje bowiem, iż możliwość pozbawienia wyroku wykonalności istnieje, kiedy: po powstaniu tytułu egzekucyjnego (a więc po wydaniu wyroku) nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Na marginesie można wskazać, iż zarzut spełnienia świadczenia był przez B. Z. podnoszony w sprawie I C upr 37/08, co w sposób jednoznaczny wynika z protokołu rozprawy w tejże sprawie, w szczególności zaś z uzasadnienia wyroku z dnia 2 września 2008 roku. Tym samym niedopuszczalnym było podnoszenie tegoż zarzutu przez powoda w niniejszym postępowaniu. Powyższa adnotacja została poczyniona jedynie dla zupełności wywodów, albowiem powód B. Z. takowego zarzutu w niniejszym postępowaniu nie podnosił.

W doktrynie i judykaturze do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania zalicza się: wykonanie zobowiązania, zrzeczenie się roszczenia przez wierzyciela, potrącenie, świadczenie w miejsce wypełnienia, odnowienie, wydanie wyroku, który zapadł na korzyść jednego z dłużników solidarnych, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są wszystkim dłużnikom solidarnym wspólne, zmianę wierzyciela, zmianę stosunków, z powodu których zobowiązanie albo obowiązek gaśnie lub ulega ograniczeniu, zmianę wierzyciela, dokonanie świadczenia przez dłużnika po wszczęciu egzekucji, ziszczenie się warunku rozwiązującego, odnowienie zobowiązania, dobrowolne zwolnienie dłużnika od długu lub rozwiązanie ugody. Do zdarzeń powodujących niemożliwość egzekwowania należą m.in.: odroczenie uiszczenia świadczenia, rozłożenie na raty dochodzonej należności, niemożliwość świadczenia o charakterze przemijającym i wykonanie prawa zatrzymania. Przedawnienie w większości wypowiedzi judykatury jest uważane za zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania, w niektórych jest zaś traktowane jako niemożność egzekwowania (zob. E. Wengerek, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978, s. 139 i n.; E. Wengerek, glosa do orzeczenia SN z dnia 12 kwietnia 1962 r., 2 CR 549/61, NP 1964, nr 3, s. 307 i n. oraz uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 1996 r., II CKN 7/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 39, a także uzasadnienie uchwały SN z dnia 25 stycznia 1977 r., III CZP 71/76, OSNCP 1977, nr 9, poz. 157).

Bez względu jednakże czy przedawnienie powoduje wygaśnięcie zobowiązania, czy niemożność egzekwowania, to chodzi o przedawnienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a nie przed.

Inaczej mówiąc przedawnienie roszczenia przed powstaniem tytułu wykonawczego (przed wydaniem wyroku) winna być rozpoznawana w toku postępowania kończącego się tymże wyrokiem. W niniejszej sprawie dłużnik słusznie podnosi, iż termin przedawnienia roszczeń wiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata (art. 118). Zgodnie z art. 117 § 2 kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może

uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Oznacza to, iż Sąd nie ma prawa z urzędu rozstrzygać, czy w konkretnej sprawie nastąpiło przedawnienie, czy też nie, a zobowiązany jest to czynić dopiero na zgłoszony zarzut. Tym samym zarzut przedawnienia, na który wskazuje powód w pozwie winien był być przez powoda podniesiony w postępowaniu w sprawie I Cupr 37/08 i wówczas Sąd prowadzący sprawę z powództwa (...) przeciwko B. Z. o zapłatę musiałby się do niego ustosunkować. Tak się jednak nie stało. B. Z. takowego zarzutu przedawnienia nie podnosił, a podnosi go teraz w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jako przesłankę pozbawienia wykonalności wyroku z dnia 3 września 2008 roku.

Powód nie jest prawnikiem i nie posiada wiedzy fachowej ogólnie więc sformułował zarzut przedawnienia roszczenia zarówno przed jak i po wydaniu wyroku.

Co do możliwości rozpoznania zarzutu przedawnienia przed wydaniem wyroku z dnia 2 września 2008 roku wskazać należało, iż rozpoznanie tegoż zarzutu przez Sąd w niniejszym postępowaniu jest niedopuszczalne. Jak już wskazano mógł być on tylko rozpatrywany w postępowaniu I Cupr 37/08, a nie w obecnie się toczącym. Wyrok ten jest prawomocny i korzysta z powagi rzeczy osądzonej (res iudicata). Sąd w obecnym postępowaniu nie ma więc prawa badania, czy roszczenie w sprawie I Cupr 37/08 było, czy też nie było przedawnione. Uwzględnienie zarzutu tak postawionego zarzutu przedawnienia prowadziłoby bowiem do ponownego rozpoznania sprawy raz już osądzonej, co jest niedopuszczalne.

Podsumowując, w uproszczeniu dla łatwiejszego zrozumienia, na chwilę obecną nieważne, czy roszczenie w sprawie I Cupr 37/08 było, czy też nie było przedawnione, albowiem Sąd w niniejszym postępowaniu nie ma prawa tego badać (B. Z. winien był podnieść takowy zarzut wówczas w 2008 roku, a nie obecnie w 2016), a Sąd w toku obecnego postępowania jest związany w tym względzie prawomocnym wyrokiem.

Rozważenia zatem wymagała druga kwestia, a mianowicie, czy roszczenie nie uległo przedawnieniu po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Jak już bowiem wskazano wyrok został wydany dnia 3 września 2008 roku, podczas gdy wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wpłynął do Komornika dnia 15 września 2015 roku.

Zgodnie z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy.

Przepis art. 125 § 1 kc nie wskazuje początku biegu przewidzianego w nim terminu przedawnienia, poprzestając na wskazaniu kategorii roszczeń, których ono dotyczy. W tym zakresie więc należy sięgnąć do art. 124 § 2 kc, który jako początek biegu takiego terminu wskazuje zakończenie postępowania. W przypadku roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem jest bezsporne, że zdarzeniem wyznaczającym początek biegu terminu przedawnienia przewidzianego w art. 125 § 1 kc jest uprawomocnienie się orzeczenia.

Tym samym jakkolwiek jak już wskazano termin przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata (art. 118 kc), ale jeżeli dojdzie do wydania prawomocnego wyroku w sprawie, to wówczas, termin przedawnienia takiego roszczenia (jak również np. zasądzonych w wyroku kosztów postępowania) wynosi lat 10 od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy oznacza to, iż termin przedawnienia roszczeń zasądzonych wyrokiem z dnia 3 września 2008 roku który stał się prawomocny dnia 16 października 2008 roku, a więc zarówno kwoty głównej 2.871,39 zł, jak i kosztów sądowych w kwocie 717 zł, upływa za 10 lat od dnia 16 października 2008 roku, a więc 16 października 2018 roku. Tym samym należało stwierdzić, iż termin przedawnienia w niniejszej sprawie po wydaniu wyroku jeszcze nie upłynął, a zatem zarzut podniesiony przez powoda przedawnienia roszczenia po wydaniu wyroku był bezpodstawny.

Podsumowując niedopuszczalne było badanie przez Sąd czy przedawnienie nastąpiło przed wydaniem wyroku w sprawie I Cupr 37/08, przedawnienie zaś nie nastąpiło po wydaniu wyroku (precyzyjniej uprawomocnieniu się), a

zatem brak jest podstaw do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci powyższego wyroku, a zatem powództwo należało oddalić.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

SSR Marcin Słoń